ANUL XIII. No. 19—20. 1—31 OCTOMBRIE 1936

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN BUCUREŞTI

REDACŢIA: Arhiepiscopia Bucureştilor Secţia culturală

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ
ABONAMENTUL: Pentru preoţi, diaconi şi instituţii 150 lei pe an; pentru cântăreţi şi paracliseri 100 lei.

ADMINISTRAŢIA: Arhiepiscopia Bucureştilor Secţia economică

CÂNTAREA CREŞTINĂ
A TINERETULUI SATELOR NOASTRE

Concursul corurilor religioase populare dela Câmpulung (Muscel), prezidat de I. P. S. Patriarh Miron, ne-a dat prilejul să ne convingem de dragostea, pe care tineretul satelor noastre o are pentru cântarea creştină. Psihologia religioasă a poporului român, dacă-l caracterizează ca popor cu sufletul plin de pietate, generaţia tânără a adolescenţei, îi afirmă cu putere vocaţia pentru manifestări religioase.

Iar cântarea creştină se afirmă a fi unul din mijloacele cele mai atractive pentru mişcarea religioasă a maselor tineretului nostru român. Deaceia pe această cale a inocenţei formale, de cântări religioase, au căutat să străbată în adâncurile sufleteşti ale poporului cu rătăcirile lor, sectanţii în misiunea lor de propagandă.

PROCESIUNEA CORURILOR RELIGIOASE cu Sf. Cruce şi Sf. Icoane înainte, urmate de C. Preoţi din jud. Muscel.

I. P. S. PATRIARH şi autorităţile publice locale, privind trecerea procesiunei corurilor în faţa bisericii Sf. Nicolae, din Câmpulung.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

Biserica noastră strămoşească, care are în trecutul ei experienţa reuşită a atâtor mari Ierarhi ai Ortodoxiei noastre, pedagogi distinşi ai creştinătăţii, este conştientă de însemnătatea cultivării cântării creştine în sufletul tineretului, ca şi de practicarea ei în faţa sfintelor altare.

Astfel Sf. Vasile celMare explica în omiliile sale cum „cântarea psalmilor este siguranţa tinerilor, podoaba celor înaintaţi în vârstă şi mângâerea copiilor.“

Această tradiţie scumpă a Bisericii noastre strămoşeşti trebue a fi continuată şi intensificată deci pentru atâtea motive. —In primul rând satisfacem o reală aviditate sufletească a tânărului creştin, de a-şi manifesta sentimentul religios printr'o cântare creştină. Apoi îi dăm prilejul unei participări active la serviciul divin dela Biserică, precum şi la alte manifestări religioase. Iar prin colectivitatea acestei participări se măreşte foarte mult elanul cântării creştine şi trăirei sufleteşti.

Nu avem atâta nevoie de coruri pe partituri, cât de popularizarea cântării creştine pentru a se putea împlini cuvântul psalmistului: „Toată suflarea se laude pre Domnul“...

Preoţimea noastră nici nu bănueşte ce mistică religioasă se creiază în sufletul tineretului satelor noastre, prin participarea activă la cântarea religioasă la serviciul liturgic. Şi dacă această bucurie este menţinută în mod continuativ, tinerii nu se ruşinează la cântarea în Biserică, — nici când devin adulţi.

Cântăreţii noştri de strană pot deasemenea să ajute pe preot în această pregătire a tineretului, fără să se gândească la faptul, ca atribuţia lor să fie micşorată. Din contra, când cântăreţul dirijează la strană gruparea tinerilor la cântare, cinstea sa este mai mare. Iar dacă şi învăţătorul se oferă cu plăcere, cu atât mai bine! Căci şi cântăreţii îşi au cea mai mare parte de cântări, pe care ceilalţi nu le pot executa.

Ceia ce a fost la Câmpulung, a fost un început de an semănător, pentru stimularea tineretului muscelean. — Premiile date de I. P. S. Patriarh, au fost premii de încurajare. Iar acest exemplu de stimulare şi încurajarea cântării creştine, cu tineretul satelor noastre, trebue urmat în toate judeţele Arhiepiscopiei noastre, după acel dat de marele nostru Ierarh.

Pentru că cine seamănă are dreptul şi la seceriş, iar roadele se vor depune în faţa sfântului altar sub binecuvântarea lui Dumnezeu, după cuvintele Sfântului Ioan Gură-de-aur de la Sf. Liturghie:

„Cântare de biruinţă, cântând, strigând, glas înălţând şi grăind“.

Consilier

CONCURSURILE CORURILOR RELIGIOASE POPULARE
DIN JUDEŢUL MUSCEL

Subliniem ca o acţiune educativă în cel mai înalt grad, stimularea tineretului nostru dela sate pe teren religios, prin premierea celor mai bune coruri cu cărţi, reviste, şi iconiţe la concursul corurilor religioase populare din judeţul Muscel, ce a avut loc la Câmpulung.

Faptul că *I. P. S. Patriarh Miron* a prezidat personal solemnitatea corurilor religioase dela Câmpulung, ne dă nădejdea că iniţiativa Arhiepiscopiei Bucureştilor se va generaliza şi în alte eparhii. Cum s'a scris şi de presă întregul judeţ Muscel, prin cele 56 de coruri, a îmbrăcat haina de sărbătoare, căci cu tinerii au venit şi cei bătrâni. Iar oraşul Câmpulung a trăit clipe de măreţie sufletească, văzându-şi străzile animate de procesiunea tineretului sătesc şi şcolarii din oraş, preoţii, învăţătorii şi dascălii stranei în frunte cu Sf. Cruce.

O experienţă fericită şi o îndemnare vrednică de toată aprecierea, de a se da tineretului prilejul să se adune în jurul unei idei creştine, fără arme şi bâzdoace, ci cu neprihănita cântare a bisericii strămoşeşti. Preoţimea va lua aminte la posibilităţile ce-i stau la îndemână şi la urmarea exemplului dat de marele nostru Ierarh.

De dimineaţă, un sobor, în frunte cu preoţii A. Crăciunescu şi Mihail Bulacu, consilieri referenţi culturali, ieromonahul Miron Popescu şi

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

diaconii Lavru și Uncu, a oficiat serviciul religios la mânăstirea catedrală „Negru-Vodă".

Au asistat d-nii: Gogu Baștea, prefectul județului; Isbășoiu, primarul orașului; maior Găvăț, comandantul legiunii de jandarmi; Ion Bursănescu, președintele tribunalului; Ion Hera șeful poliției; preot N. Bănățeanu, deputat și președintele Asociației preoților din județ; prof. Popescu-Pasărea, președintele Asociației generale a cântăreților bisericești din București; Dumitru Ionescu-Berechet, arhitectul patriarhiei; dr. Gh. Tănăsescu, etc.

Soborul de maici dela mânăstirea Nămăești, școalele primare și secundare din localitate, corurile școlare, bisericești și ale organizațiilor „Oastea Domnului", din întreg județul, toți preoții și cântăreții bisericești din județ, precum și o mulțime imensă de credincioși din județ, în pitorescul costum românesc al Muscelului.

I. P. S. Patriarh a sosit la mânăstire, însoțit de preoții protoierei Gh. Stroian, Ilie Cercel, Nicolae Proca și părintele inspector Mitrucă Antal, dela biserica „Boteanu" din Capitală. I. P. S. a fost întâmpinat în tinda bisericii de soborul de preoți și imnurile de slavă ale mulțimei de coruri și credincioși.

I. P. S. Patriarh s'a așezat în jețul arhieresc al mânăstirii și a rostit, în timpul slujbei, „Crezul", „Tatăl nostru" și binecuvântarea liturghiei.

Părintele consilier referent *M. Bulacu* a vorbit credincioșilor, — adresându-se în special tineretului, — arătând însemnătatea acestei manifestații, în care se reliefează cântarea religioasă.

I. P. S. PATRIARH
cu soborul clerului la ieșirea din M-tirea Negru-Vodă, după oficierea Sf. Liturghii.

I. P. S. PATRIARH MIRON CRISTEA

A arătat, în primul rând cum, urmând cuvântul Domnului Christos, Biserica ortodoxă de astăzi calcă pe urmele înaltei misiuni ce au avut-o apostolii și marii Ierarhi ai Bisericii creștine, de a apropia întreg sufletul omenesc de Domnul. Și această apropiere de Hristos, nu se poate face mai ales prin rugăciune și cântarea creștină.

A vorbit tineretului prezent, de misiunea istorică pe care a avut-o Biserica noastră ortodoxă română. Trecutul frumos al mânăstirii „Negru-Vodă", din acest oraș, unde a fost o tiparniță domnească, ce a dat neamului cărți de cultură creștinească și românească, cu o școală voevodală de educare sufletească a tineretului român în trecut, ne îndeamnă a continua această lucrare creștină și mai departe.

Din înțeleapta inițiativă a I. P. S. Patriarh, se naște astăzi o nouă ofensivă creștină romă-

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

nească din aceleaşi focare de rezistenţă ale neamului.

Tradiţia vieţii româneşti creştine se retrăeşte prin participarea întregei mulţimi de credincioşi la săvârşirea serviciului religios, prin cântări alese, ce se înalţă în biserică. Trebuie să cultivăm astăzi cântarea religioasă în massele poporului, reînviind astfel atmosfera românească, în care gândul, cuvântul şi fapta să fie cu adevărat creştine.

S'a format apoi un impunător cortegiu de 56 coruri, cari au participat la concursuri. Cu autorităţile în frunte, cortegiul a străbătut tot oraşul, până la Cercul militar.

In faţa bisericii „Sf. Nicolae", *I. P. S. Patriarh,* înconjurat de autorităţi şi fruntaşii clerului, a primit mai mult de o oră defilarea concurenţilor.

Concursul s'a deschis în sala Cercului militar, prin cuvântarea păr. *Gh. Stroian,* protoiereul judeţului, care a urat bun venit şi a mulţumit I. P. S. Patriarh pentru cinstea făcută Muscelului, de a patrona această manifestare, cu următoarele cuvinte:

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,

Mi-a fost dat mie, nevrednicul slujitor al Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, umilul protopop al Jud. Muscel circ. I-a C-lung, ca în numele preoţilor şi cântăreţilor din acest judeţ şi în numele turmei credincioase din acest ţinut să vă întâmpin astăzi pe Inalt Prea Sf. Voastră, şeful suprem al bisedicii ortodoxe române „Patriarhul tuturor românilor", cu cuvintele neaoşe româneşti de *„bine aţi venit sănătos la noi".*

Bine aţi venit aici în acest loc de simţire românească, aşezat la poalele munţilor Carpaţi, unde se mai vede încă căciula şi opinca ciobănească, unde se mai aude cântec de fluer haiducesc şi unde mai răsună în frunza din buză doina curat românească. Bine aţi venit aici în acest loc de simţire creştinească, unde se văd înălţându-se triumfal Mânăstiri Voevodale, turle de biserici domneşti şi boereşti, troiţe şi cruci sfinte, presărate ici colea ca nişte pietre preţioase pe colanul ce înconjoară văile şi muscelele judeţului nostru.

Bine aţi venit aici în oraşul Câmpulung unde legendarul Negru-Vodă, plecând din Ardealul românesc şi trecând munţii cu a lui ceată, toţi voinici cu fruntea lată, a descălecat aici şi a bătut ţăruşul în acest Câmp-Lung, întemeind aci prima aşezare românească, care în timp s'a întins până la Dunăre formând principatul de Munte-Muntenia, care a devenit, mai târziu, prin unire, Regatul României, iar după războiu, România mare de astăzi.

Bine aţi venit, aci, unde Nicolae Alexandru Basarab a întemeiat prima aşezare creştinească, zidind lângă ţăruşul lui Negru Vodă cea dintâiu biserică creştină ortodoxă, aprinzând astfel prima scânteie a credinţei creştine, din care s'a format în timp focul cel mare al credinţei româneşti, care a rămas viu până astăzi şi pâlpâie încă în sufletele credincioşilor noştri. Au trecut peste noi hoarde barbare, au trecut turcii păgâni, au trecut nemţii catolici, însă românii acestui ţinut au ieşit biruitori, căci ei au ştiut să-şi apere cu sacrificiul vieţii lor, credinţa strămoşească şi neamul. Hrisoavele oraşului

P. C. ECON. GH. STROIAN
Protopop al Circ. I şi II jud. Muscel.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

Câmpulung mărturisesc că mulţi ani au fost aici lupte de întâietate între saşii catolici şi românii ortocşi, însă românii încălziţi de focul adevăratei credinţe ortodoxe lăsată de Alexandru Nicolae Voevod, au biruit, probă că ne-au rămas în acest oraş 12 biserci ortodoxe şi numai una catolică. Au luptat strămoşii noştri, au luptat pentru apărarea credinţei, au luptat pentru păstrarea limbei, au luptat pentru prosperitatea neamului românesc, au luptat şi au biruit. Ei ne-au lăsat moştenire o credinţă curată ortodoxă, o tradiţiune de origină apostolică, o pietate lucrativă, o limbă dulce şi frumoasă, o limbă armonioasă ca ea nu mai găsim, ne-a lăsat un port, de cămăşi albe cu râuri de arnici şi cheiţă de ii cu altiţe, de sumane şi sărice moştenite dela Daci, ne-au lăsat o ţară mândră şi bogată, locuită de un popor viteaz şi puternic, care în răsboiul cel mare, cu cinste şi eroism au apărat ţara, biserica şi neamul.

După războiu însă, şi în acest ţinut, care din punct de vedere naţional şi creştin, era fala şi mândria ţării noastre, în acest ţinut curat românesc şi adevărat ortodox, străinii de neam şi de credinţă, acum vre-o 10 ani în urmă, a aruncat sămânţa rătăcirii, care a amăgit pe unii din fiii bisericii noastre. Aceşti rătăciţi luptă acum contra bisericii străbune şi critică pe slujitorii ei.

Noi preoţii văzând acest pericol sectant, următori poruncei Inalt Prea Sf. Voastre, ne-am îndreptat toată atenţiunea asupra educaţiunei religioase a tineretului şcolar, viitorul de mâine al ţărei şi al bisericei noastre. Am mers în şcoala primară şi am luat asupra noastră predarea învăţământului religios, repunând iarăşi biserica în rolul său de odinioară de a fi isvorîtoare de lumină şi credinţă. Câţi din noi nu ştim că în tinda bisericii a fost prima învăţătură de carte? Câţi nu ştim că primul abecedar pus în mâna copilului era bucoavna lui nenea Niţă logofătul, dascălul bisericii şi cartea de rugăciuni a lui moş popa Nae Duhovnicul?

Noi preoţii, mergând în şcoală nu ne-am mulţumit numai de-a învăţa pe copii rugăciuni şi religia Noului şi vechiului Testament, ci unii din proprie iniţiativă, alţii din îndemnul I. P. Sf. Voastre şi al nostru, au învăţat pe micii copilaşi şi cântarea bisericească. Au format cu ei coruri, cari să dea răspunsurile la sf. liturghie, căutând astfel să împlânteze în inimile copiilor o simţire adâncă creştină.

Cântarea dispune spre bucurie, te mişcă sufleteşte, cântarea bisericească însă te transpune şi îţi înalţă sufletul sus, spre sferile cereşti, spre dumnezeire. Rugăciunea cântată se îndreptează ca fumul de tămâie mirositoare spre Dumnezeu şi merge înaintea lui spre a fi ascultată. Pentru aceasta preoţii noştri au înfiinţat în parohiile lor coruri religioase, astfel în Protopopia Circ. I-a Câmpulung, avem astăzi 46 coruri religioase — din care 36 coruri sunt prezente aici, iar în Circ. II-a Priboeni, avem 20 coruri din care 15 prezente aci în total în tot judeţul Muscel avem 66 coruri religioase cu elevi şi adulţi, iar pentru a se urma porunca psalmistului cântaţi Domnului tot pământul, toată suflarea să laude pe Domnul, s'a format coruri ale asociaţiunilor creştine „Oastea Domnului" şi „Patriarul Miron" — cu 12 parohii dintre cari 8 în Protopopia Circ. I-a şi 4 în Circ. II-a. Toate aceste coruri sunt gata, aşteaptă ordinele I. P. Sf. Voastre şi au o dorinţă ca această serbare de azi să fie reglementată pentru fiecare an sub denumirea de Congresul corurilor bisericeşti şi al asociaţiilor religioase creştine din judeţul Muscel.

Inalt Prea Sfinte Stăpâne,

Ce coincidenţă divină! Astăzi 17 Septembrie biserica ortodoxă serbează amintirea sfintei Muceniţe Sofia „înţelepciunea" cu cele trei fiice ale sale: pistis, elpida şi agapi; credinţa, nădejdea şi dragostea. Şi noi astăzi venim Inaintea I. P. Sf. Voastre, care sunteţi înţelepciunea întrupată să vă prezentăm ca fii duhovniceşti sentimentele noastre de credinţă şi supunere nemărginită, credinţă unită cu devotament până la jertfă faţă de Inaltul nostru Stăpân; venim să vă exprimăm sentimentele noastre de nădejde sigură, de nădejde evanghelică în triumful Bisericii noastre sub conducerea prea înţelepată a Inalt Prea Sf. Voastre; venim să vă exprimăm sentimentele noastre de dragoste sinceră şi neţărmurită, dragoste din toată inima, din tot sufletul şi din tot cugetul faţă de păstorul cel bun, care ne conduce pe calea binelui, pe calea adevărului, pe calea dreptăţii, care este calea vieţii, calea Domnului nostru Iisus Hristos.

Noi, turma cea duhovnicească, faţă de binefacerile ce se revarsă asupra noastră prin păstorirea Inalt Prea Sf. Voastre, păstorul cel bun

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

și înțelept, care ne duceți la pășunea cea adevărată a Evangheliei lui Hristos, la isvorul cel rece, limpede și cristalin al credinței în Dumnezeu și la pajiștea cea umbroasă de odihnă a mântuirei sufletelor noastre, noi, zic. pentru toate aceste binefaceri nu avem putere de mulțumită, decât ca niște slugi plecate și credincioase vă făgăduim ca în toate zilele, dimineața și seara în rugăciunile noastre către bunul Dumnezeu, ne vom ruga la El să Vă dăruiască Prea Fericite Stăpâne, o viață îndelungată până la adânci bătrânețe, cu sănătate și fericire pentru binele Bisericii ortodoxe române și pentru înălțarea neamului nostru românesc.

Să trăiți Inalt Prea Sf. Stăpâne.

Cuvântarea I. P. S. Patriarh

P. C. Părinți și iubiții mei fii sufltești,

Intr'adevăr după răsboiu, precum întreaga lume, așa și țara noastră, s'a pomenit invadată de o mulțime de curente neprielnice, străine, dușmănoase intereselor neamului, țării și instituțiilor sale fundamentale, între cari și biserica. Firea românului tolerant deoparte, și mai ales și o greșită înțelegere a politicii moderne de democrație socială integrală, a lăsat curs liber tuturor acestor mișcări, unele pornite deadreptul dintr'un spirit distructiv.

Unele din aceste curente au început a fi în timpul din urmă foarte îndrăznețe; și există toate semnele, că ele țintesc a lovi tocmai în așezămintele de temelie ale țării, în columnele pe cari e așezată întreaga structură a țării noastre, făurite dela Traian și până astăzi, în timpul M. S. Regelui Carol al II-lea. Cu siguranță ele mânecă dela străini și dușmani ai țării noastre.

Sentimentul monarhic și național și cel de iubire de oameni și de dragostea față de glia închegată cu sângele fiilor și fraților noștrii, fac să se revolte în noi toată energia față de îndrăzneala acestor streini, cari atacă aceste scumpe comori sufletești ale neamului.

Conducătorii sufletești ai acestei țări trebue să caute de îndată leacul, ce trebue aplicat pentru apărarea comorilor sufletelor noastre. Inainte de toate ne trebue o alipire în jurul tuturor așezămintelor, cari în tot trecutul ne-au crescut și ocoritit și o cultivare conștientă a tuturor momentelor, ce pot întări comorile noastre sufletești, închiegând tot poporul într'o puternică solidaritate românească și creștină. In scopul acesta se pot folosi multe căi.

Ca fiu de țăran, cunosc toate însușirile bune, ca și părțile rele ale poporului românesc și știu că românul are o mare calitate: Aceea de a cânta la bucurie, ca și la jale, la muncă și la șezătoare, în toate împrejurările, fie bune, fie rele. Cântecul este o mare forță de întărire a puterilor sufletului, și o însemnată putere de mângâiere mai ales în zile grele. Să vă spun o poveste: Cântărețul antichității Arion, întorcându-se din Sicilia încărcat de daruri spre Corint, a simțit că corabia e a unor pirați, cari în largul mării voiau să-l omoare și să-i fure bogățiile. Atunci a început a cânta, și a cântat atât de frumos, încât și-a atras și simpatia delfinilor din mare. Apoi însuși a sărit în mare; dar nu s'a înecat, căci delfinii—făcându-se punte—l-au trecut repede la mal, unde spunând guvernatorului întâmplarea, comorile adunate i-au fost date înapoi, căci pirații, sosiți mai târziu, au fost prinși și pedepsiți.

Invățătura acestei legende este, că în momente grele, când valurile acestei lumi agitate de necazurile zilnice, ce ne copleșesc, cântarea ne poate fi și o bună și singură mângâiere, care ne încurajează, și pe aripele cântului ne poate scoate la limanul liniștit al nădejdiilor unei vieți mai bune.

Iată de ce cântarea e o mare forță sufletească, de-o mare necesitate în viața unui individ ca și a unui popor. Românul dă expresie acestui adevăr în versurile:

„Doină zic, doină suspin...
„Tot cu doina mă mai țin...

...Dacă românului i s'ar lua doina, cântarea, i s'ar lua din suflet o mare putere și ar rămâne în el un mare gol.

Cât privește biserica, cântarea este o parte din frumosul ei ritual. Ea este o rugăciune de laudă, de cerere, de adâncă smerenie față de Domnul. Cântarea este tradițională în biserica creștină. In Sf. Scriptură găsim cuvinte, prin care ni se poruncește, ca: „Toată suflarea să laude pe Domnul"; lumea întreagă să laude și să preamărească pe Domnul, cântând. Ea răpește sufletul din mijlocul grijilor lumești, le înalță în sfere cerești, de mărire, le îmblânzește, le nobilitează. Deaceea zice un poet german, că oamenii răi n'au cântece; deci unde auzi cântând, poți merge cu încredere, liniștit. Nu vei da de oameni răi.

Vă mărturisesc, că totdeauna mă simțesc

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

foarte mişcat, când—intrând în o biserică—aud toată lumea cântând armonios, participând activ la rugăciunile din ea.

In Bucovina şi Ardeal—unde Românii au trăit asupriţi—poate tocmai deaceea s'a cultivat muzica, cântarea într'o mai mare măsură. Un preot din Bucovina bine zice, că „Muzica e o scânteie cerească, ce ne apropie de Dumnezeu". Deci cântarea este o forţă educativă naţională şi creştinească de mare valoare. Iată rostul impunătoarei manifestaţiuni religioase de azi din acest istoric oraş. Ca început producţiunile celor 56 coruri vor fi modeste, dar mişcarea îşi păstrează întreagă valorea.

Deaceea mulţumesc tutuor acelora, cari au făcut ca glasul Meu de a apropia prin cântare şi mai mult pe şcolari de biserică, s'a putut îndeplini. Destul de greu şi mai ales târziu am reuşit să introducem în şcoala primară pe preoţi, ca să catehizeze tineretul; altcum se putea răci chiar depărta de biserică. Deci clerul are o mare răspundere. Cum va creşte mieluşeii de azi, aşa va fi turma lui de mâine. Folosul tot a clerului va fi. Cine să ne facă educaţia religioasă a poporului şi să-l oţelească faţă de curentele distructive, dacă nu slujitorii bisericei? Nefăcând aceasta, începând cu tinerele generaţii, se leapădă ei înşăşi de biserică. Mă bucur, că clerul a început a birui greutăţile începutului şi aud că învăţătorii, ca stăpâni ai şcoalelor în genere, îi dau tot sprijinul. M'am bucurat astăzi, văzând tineri şi bătrâni, babe încreţite de vreme la cot cu fiicele şi nepoţelele lor, cântând împreună în procesiunea din faţa bisericii Sf. Nicolae, mândre că au fost auzite de Capul bisericii şi autorităţile oraşului şi de tot oraşul ieşit în stradă.

Aceasta este cimentul sufletesc sănătos de legătură creştinească, pe care Noi o preţuim foarte mult. Iară sub raport artistic începutul de azi se va desvolta cu timpul. Deaceea acum e necesar să cânte la sate toţi pe o singruă voce *numai cântările rituale, troparele, liturgia, etc. şi cântări patriotice şi numai la oraşe — unde se găsesc profesori de specialitate — să trecem la coruri pe 2-3-4 voci.*

Mulţumesc deci Prea Cucernicului Părinte Protopop, pentru cuvintele calde ce Mi-a adresat într'o splendidă şi avântată vorbire, cum şi pentru strădania pusă în organizaţiunea acestei manifestaţiuni.

Mulţumesc preoţilor pentru munca depusă în realizarea acestor rezultate frumoase şi îi sfătuesc—pentru uşurarea misiunii şi asigurarea succesului—să cânte deocamdată în o voce *toate.*

Mulţumesc de asemenea Corpului învăţătoresc, care cu drag a deschis preotului uşa de intrare în şcoală şi împreună şi cu puteri unite şi sporite, ajutaţi şi de cântăreţii bisericii ori alţi cărturari, să plămădească chiagul cultural al satelor, şi prin muncă comună să poată dospi rodul cel dulce, de bună hrană sufletească pentru popor.

Nădăjduim, că şi prin cântec vom cultiva spre mai bine poporul. Orfeu, cum am învăţat cu toţii în şcoala secundară, era în stare să îmblânzească fiarele sălbatice, să dea simţire pietrelor, prin cântecul său.

Ştiţi şi povestea românească despre un lăutar, căzut într'o groapă, unde era un lup; şi cum—lăutarul cântând din vioară—a îmblânzit pe lup, care nu l-a mâncat.

Bazaţi pe acest adevăr, dealungul şi dealatul ţării, vă îndemn, să cultivaţi cântarea bisericească şi naţională adică patriotică şi dinastică în coruri de popor.

Şi dacă se va generaliza această manifestaţie de dragoste a românului către cântec, şi nu vom putea îmblânzi pornirile lupilor, a duşmanilor — văzuţi şi nevăzuţi ai neamului, ca şi Orfeu, — de sigur vom putea însufleţi până la avânt tinertul, întreg poporul; şi astfel vom oţeli şi întări braţele fiilor neamului, ca se formeze un zid de apărare a comorilor sufleteşti ale neamului, cari ne-au călăuzit până azi.

Modul cum s'a desfăşurat procesiunea

Toate corurile au fost aşezate pe ambele părţi ale aleii dela intrarea Mânăstirei „Negru-Vodă", pe stânga şi pe dreapta, începând dela poartă şi continuând la nevoie chiar împrejurul Mânăstirei.

Fiecare cor a avut în faţă pe preotul parohiei şi conducătorul corului, cum şi placarda respectivă.

Coriştii au luat loc în rânduri de câte 4 în spatele conducătorului şi placardei. După terminarea sfintei slujbe corurile s'au încolonat pentru procesiune şi au ieşit din curtea Mânăstirei în ordinea următoare:

Sf. Cruce, Icoana Mântuitorului şi ripidele pe care le-au purtat preoţii.

Preoţii în rând câte 4 după înălţime.

Cântăreţii cari nu sunt dirijori de coruri.

Corurile încolonate în ordinea programului special de executarea cântărilor în sala cercului militar.

Asociaţiunile (Oastea Domnului, Atenee, etc.).

Procesiunea a urmat drumul următor: dela Mânăstire pe str. Negru-Vodă până la Primărie, iar de aci

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

în curtea cercului militar, unde au fost conduse în sălile destinate. Pe drum corurile şi participanţii au cântat „Cu noi este Dumnezeu" şi „Doamne al puterilor".

I. P. S. Patriarh a privit procesiunea din faţa Bisericii Sf. Nicolae „Popa Savu". Pe stradă corurile au fost încolonate astfel: în rândul întâi dirijorul, apoi placarda, având la stânga şi la dreapta doi corişti, apoi ceilalţi corişti în şir câte 4 după înălţime.

Corurile s'au produs pe scenă numai cu câte un cântec conform programului şi au coborît pe cealaltă parte a scenei, fiind libere.

A urmat prezentarea celor 56 coruri, împărţite pe cercuri preoţeşti, cari au executat compoziţii de muzică bisericească, până seara târziu.

Programul Corurilor ce s'au executat în ziua de 16 Septembrie 1936, în prezenţa I. P. Sf. Patriarh în sala Cercului Militar, Câmpulung, a fost următorul:

a) Corul cercului pastoral Câmpulung; corul cercului pastoral Schitu-Goleşti; corul cercului pastoral Gorganu şi corul cercului pastoral Mărăcineni, întrunite au cântat: „*Pre Stăpânul Patriarhul nostru Miron*"...

b) Cuvântările.

c) Corurile din protopopia cicr. I-a Câmpulung.

I. Cercul pastoral Câmpulung.

1. Corul cercului „*Pe altarul sfânt jertfim credinţa*".
2. „ liceului de fete *Concert* de Bortneanschi.
3. „ şcoalei normale de băeţi „*Pre tine te lăudăm*"
4. „ şcoalei primare Nr. 1 băeţi parohia „Nicuţ" „*Cruce Sfântă*"

II. Cercul pastoral Schitu-Goleşti.

5. Corul cercului „*Bine eşti cuvântat*".
6. „ parohiei Apa-Sărată „*Cântul mamei*"
7. „ şcoalei Grădiştea „*Nădejdea mea e Tatăl*".
8. „ parohiei Lăzăreşti „*Intru naştere*".
9. „ „ Capu Piscului „*Ridica-voi ochii mei*"
10. „ parohiei Godeni „*Veniţi creştini*"
11. „ „ Schitu-Goleşti „*Apărătoarei Doamnei*

III. Cercul pastoral Rucăr.

12. Corul parohiei Rucăr de mijloc „*Taina creştinătăţii*".
13. „ „Oastea Domnului", Rucăr „*Blândul Păstor*"
14. „ parohiei Rucăr de Jos „*La învierea Domnului*".
15. „ căminului cultural Rucăr de Jos *Adagio din Concert op. I* de Muzicescu.
16. „ parohiilor Valea Caselor şi Dragoslavele „*Sfânt, sfânt*"
17. „ „Oastei Domnului" Dâmbovicioara „*Copilul*"

IV. Cercul pastoral Voineşti.

18. Corul parohiei Voineşti „*Mai lângă Tronul Tău*".
19. „ parohiei Răceni „*Sus în raiul desfătărei*".
20 „ parohiei Lereşti „*Unirea sfântă*".

V. Cercul pastoral Stoeneşti.

21 Corul parohiei Stoeneşti „*Fraţi creştini şi surioare*"
22 „ „Oastea Domnului" Bădeni-Ungureni „*Copilule cu ochi senini*".
23 „ „Oastea Domnului" Bădeni-Pământeni „*Doamne ce comoară scumpă*„.

VI. Cercul pastoral Domneşti.

24. Corul parohiilor Domneştii de jos şi sus. „*Vecernia*"

VII. Cercul pastoral Corbi.

25. Corul cercului pastoral, *Nu pricep curată*" de Botez.

VIII. Cercul pastoral Aninoasa.

26. Corul parohiei Aninoasa „*Coroana de trandafiri*"
27. „ parohiei V.-Siliştiii „*Doamne, Doamne*"
28. „ Oastei Domnului V.-Siliştii, „*Ostenit de alergare*".
29. „ Oastei Domnului Prislop „*Prea Sfântă Născătoare*"
30. „ parohiei Goleşti-Bratia, „*Pre Tine te lăudăm*"

IX. Cercul pastoral Dârmăneşti.

31, Corul parohiei Păcioiu, „*Imnul Eroilor*"

X, Cercul pastoral Drăghiciu.

32. Corul parohiei Valea-Popii, „*Frunză verde de Sulfină.*
33. Corul parohiei Mihăeşti, „*Mare este taina creştinătăţii*"

XI. Cercul pastoral Măţău.

34. Corul parohiei Poenari, „*Străbătând pădurile*".
35, Corul Oastei Domnului Poenari, „*Haideţi, spre patria cerească*"

XII. Cercul pastoral Bughea de jos.

36. Corul parohiei Bughea de sus, „*La ce-mi foloseşte oare.*

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

d) Corurile din protopopia circ. II-a Priboeni.

I. Cercul Pastoral Malul cu Flori.

37. Corul parohiei Vălenii de sus, *„Ca pre Impăratul"*
38. Corul Oastei Domnului Vălenii de sus, *„Veniţi creştini la rugăciune"*
39. Corul parohiei Micloşani, *„Ridica-voi ochii mei spre ceruri"*.

II. Cercul Priboeni.

40. Corul parohiei Priboenii de sus, *„Mai lângă Tronul Tău"*.
41. Corul parohiei Dobreşti *„Mai lângă Tronul Tău"*.

III. Cercul Leordeni,

42. Corul parohiei Goleştii-Badii, *„Cerurile spun"*
43. Corul Leordeni, *„Cât de mărit"*

IV. Cercul pastoral Călineşti.

44. Corul parohiei Ţigăneşti
45. Corul parohiei Viţicheşti, *„Stai pe loc"*

V. Cercul pastoral Gorgan.

46. Corul cercului, *„Axion"*

VI Cercul cultural Ştefăneşti,

48. Corul parohiei Goleşti, *„Tatăl nostru"*
48. Corul asociaţiei „Miron Patriarhul", Vrăneşti *„Răsplata lumii e amăgitoare"*,

VII. Corul pastoral Mărăcineni.

49. Corul cercului . . . .
50. Couul parohiei Colibaşi, *„Doamne, Doamne"*.

VIII. Cercul pastoral Boteni.

51. Corul parohiei Boteni, *„Când toate trec, când toate pier"*.

S'au mai adăogat apoi încă cinci coruri ce nu fuseseră trecute în program.

După terminarea corurilor d. avoc. *I. Gr. Oprişan,* din partea asociaţiei „Oastea Domnului" din Bucureşti, a relevat frumuseţea executărilor şi a mulţumit I. P. S. Patriarh pentru această frumoasă manifestare culturală religioasă.

Apoi juriul a predat tuturor corurilor premii valoroase, în broşuri, reviste şi iconiţe, iar *I. P. S. Patriarh* a oferit, personal, *suma de 1000 lei elevului solist Popescu Miron, dela şcoala normală „Carol I"*.

Deasemeni au fost distinse corurile liceului de fete, şcoalei normale „Carol I", şcoalei primare de băieţi, Asociaţiei de cântăreţi bisericeşti din localitate şi corurile dela Lereşti, Goleşti, Bratia, Valea Popii, Rucăr, Priboeni, Leordeni şi Colibaşi.

Spre seară, I. P. S. Patriarh şi suita au părăsit oraşul.

DUMNEZEEASCA LITURGHIE A SFANTULU IOAN GURA-DE-AUR.

Dumnezeeasca Liturghie a Sf. Ioan Gură de aur, îndreptată după izvoade greceşti şi slavoneşti de smeriţii între preoţi: I. Mihălcescu, parohul bis. Amza şi decanul Facultăţii de Teologie şi P. Angelescu, slujitorul bisericii Universităţii din Bucureşti. Tipografia Cărţilor Bisericeşti 1936. Preţul: 40 lei.

Intre cărţile frumoase cari au înfăţişat vitrinele librăriilor în luna Septembrie c., a fost şi această carte, frumoasă prin coperta în stil bătrânesc, iar răsfoită, prin tiparul plăcut la vedere, îngrijit şi aşezat pe hârtie bună. Are format mic, 112 pag. şi pe lângă Sf. Liturghie, cuprinde la început rugăciunile pregătitoare, iar la sfârşit un sinaxar. A fost edată în această formă pentru a fi pusă în mâinile credincioşilor, şi 'n deosebi ale tineretului şcolar. Poate că acesta a şi fost motivul pentru care nu s'a reeditat ediţia veche, ci s'a tipărit într'o formă îndreptată.

E bine că s'a îndreptat, căci unele rugăciuni şi cântări au fost traduse la vremea sa după cuvinte şi mai puţin după înţeles.

A îndrepta o carte de ritual este un curaj, căci tot ce'i vechi a primit o îmbrăcăminte de limbă specială, chiar cu un conţinut special, care nu poate fi schimbat decât cu mare greutate, ca nu cumva atingând greşit forma să se strice şi fondul.

Cărţile noastre bisericeşti, prin statornicia formei lor vechi, au ajuns să aibă o limbă a lor proprie: limba cărţilor bisericeşti.

Multe cuvinte din ea nu mai sunt în folosinţa limbei de toate zilele, decât sub

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

formă de cuvinte bisericeşti; altele se folosesc în înţelesul din cărţile bisericeşti, având sinonime pentru trebuinţele limbii de toate zilele.

Prea Cucernicii îndreptători, deplin pregătiţi în a fi buni îndreptători ai unei cărţi de slujbă, ţinând seamă de cele de mai sus, s'au sârguit cu multă râvnă şi trudă, reuşind să îndeplinească bine acest lucru.

Pentru aceasta se prezintă ca o carte cu adevărat bisericească, cu o calitate în plus, că atât eteniile, cât mai ales rugăciunile şi răspunsurile, sunt mai înţelese, fără ca prin aceasta să-şi piardă fondul de mister pe care îl dădea forma mai puţin înţeleasă.

P. C. îndreptători n'au îndreptat numai înţelesul ci au căutat să împlinească şi oare cari lipsuri de îndrumări tipiconale, ceea ce va fi un preţios îndreptar la uniformizarea ritualului, azi atât de deosebit, dela biserică la biserică, tocmai fiindcă nu erau precise îndrumările tipiconale.

Cu toată strădania ce şi-au pus-o pentru a da o carte desăvârşită, totuşi mi se pare, poate fără să vrea, că li s'au strecurat unele mici greşeli şi întrelăsări.

Acelea pe cari smerenia mea socotesc că ar fi nepotriviri şi omiteri, pentru o mai bună urmărire le voi împărţi în trei: de cuvinte, de tipic sau îndrumătoare şi de technică tipografică. Acestea din urmă fără să le socotesc a fi numai ale îndreptătorilor, ci şi ale tipografiei.

Anticipez cetitorilor, că înainte de a scrie aceste rânduri, am liturgisit de câteva ori cu textul acestei Sfte. Liturghii, încât am pus la încercare mlădierea limbii.

In acest chip am constatat: că îndreptarea *„pentru cei ce cu credinţă"*... în *„pentru cei cari cu credinţă"*... e mai greu de rostit şi de cântat ca forma cea dintâi. La fel: *„cei cari cu credinţă vieţuesc în ele"* în loc de *„cei ce cu credinţă vieţuesc într'însele"*,

„Apără-ne, mântueşte-ne, miluește-ne şi ne păzeşte...." *ne*-urile prea dese îngreunează raza. Vechea formă: *„apară, mântueşte, milueşte şi ne păzeşte pre noi..."* e mai uşoară, fmai muzicală.

„Pentru prea înălţatul" poate nu trebuia înlocuită cu *„bine credinciosul"* ci *„bine"* (sau drept) *„credinciosul"* trebuia pus în loc de *„şi de Hristos iubitorul"*, care avea rost când Regele nu era ortodox.

Inlocuirea nonsensului *„cei ce umblă pe ape şi călătoresc"* e bine venită cu *„cei ce călătoresc pe apă, pe uscat şi în văzduh"*, însă pentru noi Românii mai puţin umblători pe ape, putea să se dea întâietate celor *„ce călătoresc pe uscat"* (sau pe pământ) apoi apa să se pună în plural, fiind mai poporal *„pe ape"* având şi râuri şi mări.

S'a înlăturat desfacerea în două la *„cu toţi sfinţii pomenind-o"* a strofei de ectenia *„pe prea sfânta, preacurata"* eliminându-se răspunsul *„Prea Sf. Născătoare de Dumnezeu milueşte-ne (ba chiar, mântueşte-ne) pre noi"* ca neaflător în izvoadele vechilor liturghiere şi fiind o inovaţie probabil venită dela ruşi.

In ecfonis *„închinăciunea"* se potrivea să fie îndreptată în *„închinarea"*.

Era de folos să se fi tipărit şi textul antifoanelor *„Binecuvintează"* şi *„Unule născut"*.

In rugăciunea antifonului al doilea îndreptarea lui *„nu ne lăsa pre noi"* cu *„nu ne lepăda pre noi"*, nu e tocmai potrivită, căci cuvântul lepădat, a ajuns să aibe şi alte înţelesuri.

„Inchinat" din rugăciunea cântării celei întreit sfinte, putea să nu fie înlocuit cu *„adorat"*, fiind cel dintâi mai cuprinzător şi mai bisericesc.

„Lumina cea nepătată" din rugăciunea dinainte de Evanghelie în loc de *„nestricăcioasă"* poate că era bine, tot din cauza cuvântului prea usitat să fie îndreptată în *„lumina cea curată"*.

La ectenia de după Evanghelie, în partea *„încă ne rugăm pentru fericiţii şi pururea pomeniţii ctitori..."* se termină cu *„pretutindeni"* în loc de *„pretutindenea"*, tot din cauza rostirii se impune păstrarea formei vechi.

De asemeni nu aflu fericită îndreptarea *„iartă-le-o,"* în loc de *„iartă-i"* sau *„iartă-le lor"*.

E bine că rugăciunea *„încă îţi aducem această slujbă duhovnicească şi fără sânge..."* s'a aşezat la locul cuvenit, adecă după *„Doamne cel ce ai trimis pe prea sfântul tău Duh...."*.

E o chestiune asupra căreia ar trebui să insistăm mai mult, însă spaţiul nu ne îngădue.

In ecfonisul *„Şi ne dă nouă ca, cu o gură"* cu toată virgula pusă nu se înlătură cacofonia.

In rugăciunea amvonului *„cei care"* îndreptând pe *„cei ce"*, pare că îngreunează ros-

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

tirea. „Cei ce“ şi dacă gramatical nu e tocmai corect, este mai cantabil şi nu supără urechea chiar repeţindu-se de patru ori.

II

Ce priveşte tipicul sunt de părere că trebue să se dea cele mai amănunţite îndrumări, punându-ne totdeauna în situaţia unui începător care nu ştie nimic precis, şi fără îndrumări slujeşte la întâmplare, ori adoptă sugestiile cântăreţului sau ale paraclisierului.

Inainte de începerea sf. Liturghii se precizează că diaconul stă în mijlocul bisericii. In cele vechi se spunea doar *„la locul obişnuit în dreptul sfintelor uşi“* ceea ce nu era destul de precis.

La binecuvântare s'a omis îndrumarea: *„Preotul făcând pe Antimis semnul crucii cu Evanghelia zice:“*

Ar fi preţioasă îndrumarea—care lipseşte în toate liturghierele — ce priveşte locul unde trebue să stea — şi cum să stea — preotul, sau preoţii, în timpul serviciului sfintei Liturghii, pentru motivul că nu stau toţi uniform.

Nu se spune—ca de altfel şi 'n cele vechi — dacă la intrarea mică preotul şi diaconul se închină aplecându-se în cele patru părţi ale sf. mese.

Era bine să se arate, că preotul în timpul cetirii sfintei Evanghelii de către diacon, stă în uşile împărăteşti şi ascultă cu atenţiune.

După cetirea sf. Evanghelii se obişnueşte să se tragă perdeaua, de când în cele mai multe biserici, cu deosebire la oraşe — nu se mai rosteşte ectenia celor chemaţi.

Când preotul rosteşte *„Pace tuturor“* fiindcă binecuvintează poporul, trebue trasă perdeaua, însă de tot, nu cum fac unii preoţi că ridică numai un colţ, şi de acolo ca pe furiş şi stângaci dau binecuvântarea, iar alţii din comoditate nu mai trag perdeaua de loc. Chiar şi *„Să ne iubim unii pe alţii...“* încă trebue rostită cu faţa către popor, considerându-o ca o poruncă.

Inainte de *Axion* se obişnueşte să se tragă perdeaua, ce s'a întrelăsat. La fel la *„Să fie mila...“* şi apoi la *„Pace tuturor“* *„Capetele voastre Domnului să le plecaţi“*.

Despre feliul şi locul unde se citeşte *Rugăciunea amvonului*, vechile liturghiere spun: *„Apoi preotul ieşind pe uşile împărăteşti citeşte cu glas rugăciunea amvonului“*. In acesta se spune *„Preotul vine în mijlocul bisericii cu faţa spre răsărit... şi citeşte“* Nu ştiu care din două este îndrumarea tipiconală originală. Dacă cea de a doua e obişnuinţa, iar cea dintâi originala, atunci înseamnă că rugăciunea amvonului se poate ceti chiar mergând şi deci cu faţa către popor, sau după cum se obişnueşte în unele părţi, pe care eu o aflu cea mai potrivită: preotul merge până în mijlocul bisericii, sau până aproape de popor şi citeşte cu faţa către apus binecuvântând la *„binecuvintează moştenirea ta“* şi închinându-se şi cu el tot poporul, la *„şi nu ne lăsa pre noi“* şi se întoarce cu faţa către răsărit numai când ajunge la *„că toată darea cea bună...“*

Cetită în feliul acesta rugăciunea amvonului e ascultată cu îndoită atenţiune.

La sfârşit s'a uitat să se spună că se închid uşile, se trage perdeaua, se predică — când e un singur preot — apoi se împarte anafura şi după obicei se mirueşte.

III

Cum am spus la început, litera, tiparul şi hârtia sunt plăcute la ochi.

Greşeli de tipar s'au strecurat puţine, mai multe sânt de paginaţie.

In cărţile de ritual împărţirea textului e de mare importanţă. Nu se poate de pildă frânge o rugăciune, sau un vers de ectenie ori ecfonis în două, trecându-se de pe pagina fără soţ pe cea cu soţ; invers merge, căci nu trebue întoarsă foaia. Deasemenea nu se admite ca un pasaj sau un ecfonis să se înceapă cu un singur rând în josul paginei şi să se continue pe ceialaltă. Din aceste două greşeli s'au făcut la pag. 17, 29, 31, 33, 41, 51, 67, 69. şi 71. Aceste greşeli se puteau uşor evita cu puţină atenţiune, mai ales din partea paginatorului.

Coperta şi Vignetele făcute de d-l Mircea Şeptilici, sunt reuşite. Icoana Sf. Ioan Gură-de-aur, imitaţie de xilografie n'are de loc cap de sfânt. Trebuia închipuit cu mitră pe cap, aşezat în uşile împărăteşti ca slujitor al Sfintei Liturghii.

Cred că aceste constatări, apreciindu-se ca întemeiate, vor putea fi încâtva de folos Prea Cucernicilor îndreptători când vor pregăti o nouă ediţie a Sfintelor Liturghii, cu binecuvântarea Sfântului Sinod.

Pr. D. ANTAL
dela bis. Boteanu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

UN EVENIMENT ROMÂNESC

SUB BINECUVÂNTAREA BISERICII

„Este hotărîrea luată de comitetul de inițiativă, în fruntea căruia stă șeful suprem al Bisericii noastre ortodoxe, *Inalt Prea Sfințitul Patriarh Miron,* de a sărbători pe d. Stelian Popescu, pe acest neînfricat și neobosit luptător pentru izbânda ideiei naționale, ceea ce înseamnă pentru întărirea României și ridicarea neamului românesc.

Citești cuprinsul scrisorii adresată directorului nostru, citești numele celor ce au semnat-o și te simți stăpânit de un sentiment de adâncă emoție și totodată de îndreptățită bucurie.

Este emoția înaintea faptului, care ia proporțiile unui mare și important eveniment național. Este o manifestare, pe cât de strălucită, pe atâta de necesară solidarității românești, a unirii celei mai curate „în cuget și 'n simțiri".

Personalități din cele mai de seamă ale vieții noastre publice, oameni cari au servit și continuă a servi țara și neamul în toate direcțiile și al căror nume, curat și respectat, înseamnă deseori un program și reprezintă totdeauna o chezășie de activitate onestă și binefăcătoare, își exprimă dorința, pe care o socotesc ca o datorie de recunoștință, de a sărbători pe omul care, în coloanele „Universului", a vorbit și vorbește „limba inimei românești", de a sărbători pe d. Stelian Popescu, ostaș credincios și devotat în slujba neamului și țării.

Bucuria perfect de îndreptățită, ce simți în fața înălțătorului act de solidarizare și înfrățire românească, purcede din întemeiate și bine lămurite considerațiuni de ordin național.

In primul rând, din considerațiunea că orice divergențe de vederi, orice neînțelegeri și disensiuni, dispar și se topesc, atunci când este vorba de o unire în jurul steagului revendicărilor naționale și de a prețui cum se cuvine pe vrednicul purtător al acestui steag.

Alt motiv, nu mai puțin important, de bucurie se datorește constatării că, așa cum relevă d. Stelian Popescu în răspunsul dat, sărbătorirea d-sale va fi „o sărbătoare, care să însemne triumful inevitabil al cauzei românești", această cauză căreia directorul nostru i-a închinat „ostenelile, sufletul și viața".

Constatarea aceasta îmbucurătoare e de natură să împrăștie multe îngrijorări în ce privește situația de astăzi și situația de mâine a țării și neamului, să înalțe curajul și să întărească voința de a merge înainte cu toată statornicia și cu nesovăitoare credință pe drumul drept, pe care d. Stelian Popescu a mers încă de la începutul începuturilor.

In fruntea „Universului", tribuna al cărei rol a fost de „misionar național și de apărător al suferințelor și aspirațiilor sociale și naționale", d. Stelian Popescu se găsește de douăzeci de ani, ceea ce înseamnă tot atâția ani de muncă fără răgaz, de veghe neadormită și de jertfă fără precupețire în slujba neamului, care se mândrește cu acest fiu ales.

Care a fost linia sa de conduită în tot acest lung interval de timp?

Ne răspunde d-sa cu o grije de modestie caracteristică oamenilor în adevăr mari și bine înzestrați.

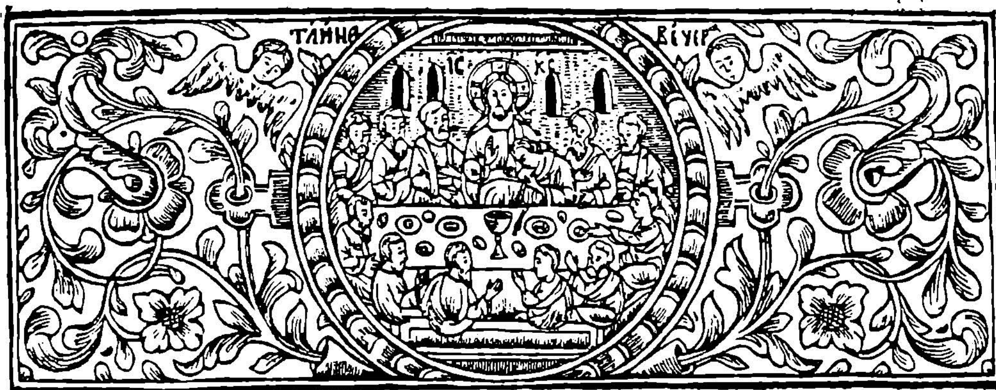
„Am ascultat cu luare aminte păsurile tuturora, ne-am făcut ecoul revendicărilor tuturor claselor sociale, am protestat împotriva arbitrarului și am propovăduit în permanență legalitatea și onestitatea".

Dar a mai făcut ceva — ceva care îi asigură recunoștința tuturor Românilor. A luptat cu o dârzenie susținută de dreptatea cauzei pentru care lupta, „pentru păstrarea, perfecționarea și apărarea gloriosului patrimoniu al neamului românesc".

Lupta aceasta nu e încă terminată. N'au dezarmat încă nici dușmanii din lăuntru, nici dușmanii de afară ai țării și neamului. Insă, ceea ce întreține curajul și întărește optimismul, este convingerea în biruința ei finală și apropiată. Manifestația bunilor Români, cari, sărbătorind pe d. Stelian Popescu, sărbătoresc vrednicia unui om și frumusețea unei idei, constitue o prețioasă confirmare a acestui adevăr.

N. BATZARIA

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

PENTRU PREDICATORI.

HRANA PENTRU SUFLET

2. **„Pocăiţi-vă şi vă întoarceţi ca să se şteargă păcatele voastre"** (Fapte, 3,$_{19}$).

Din chipul cum îşi duce lumea vieaţa şi din cuprinsul sf. scripturi noi ştim că *„toţi greşim în multe chipuri"* (Iac. 3,$_{2}$) şi *„dacă zicem că nu avem păcat ne amăgim pe noi înşi-ne şi adevărul nu este întru noi"* (II. 1,$_{18}$).

Deasemenea sf. scriptură ne încredinţează că în împărăţia lui Dumnezeu *„nu va intra nimeni, care e dedat cu spurcăciunea şi cu minciuna"* (Apoc. 21,$_{27}$).

După cuvintele acestea nimeni n'ar putea avea parte de împărăţia lui Dumnezeu, fiindcă puterea iertării păcatelor pe pământ n'a avut-o decât Fiul lui Dumnezeu. Mila Sa însă a asigurat tuturor creştinilor putinţa de a se curăţi de zgura păcatelor.

In adevăr, înainte de a se înălţa la cer, Domnul a chemat pe cei 11 ucenici şi le-a zis: *„Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele vor fi iertate, cărora le veţi ţinea vor fi ţinute"* (Ioan 20,$_{22-23}$), *făgăduindu-le „şi iată eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacului amin"* (Mat. 28,$_{20}$). Pentru a executa porunca Domnului şi pentru a asigura împlinirea ei pe pământ „până la sfârşitul veacului", sf. apostoli, iertând păcatele şi făcând pe mulţi sănătoşi, au ales, la rândul lor alţi ucenici, cărora le-a transmis darul de a lega şi deslega şi astfel neîntrerupt firul apostoliei e neîntrerupt prin preoţii lui Hristos, *„până la sfârşitul veacului"*. Pentru cine ar îndrăzni să nu se supună apostolilor şi urmaşilor lor, Domnul zice: *„Cine ascultă de voi, de mine ascultă şi cine vă nesocoteşte pe voi, pe mine mă nesocoteşte"* (Luca 10,$_{16}$). Cui iartă preoţii-duhovnici păcatele? Cui leagă ei şi desleagă? Se înţelege că celor cari cer lucrul acesta. *„Dacă mărturisim păcatele noastre, el este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească pe noi de toată strâmbătatea"* (I I. 1,$_{9}$).

Spovedania, sau mărturisirea trebue făcută cu sinceritate, spunând tot adevărul: *„să nu faci o mărturisire mincinoasă"* (Marcu 10,$_{9}$). Nu numai păcatele socotite grele trebue mărturisite, ci toate, fiindcă *„pentru orice cuvânt nefolositor, pe care îl vor rosti oamenii vor da socoteală în ziua judecăţii"* (Mat. 12,$_{36}$), după cum răsplată bună vor avea chiar *„pentru un pahar de apă"* dat celui însetat. Spovedania trebue făcută cât mai des, căci altfel omul se obişnueşte cu păcatul şi la vremea primejdiei de moarte nu mai poate mărturisi toate câte va fi greşit. Cel puţin la vremea posturilor creştinul e dator să-şi curețe sufletul de păcate prin căinţă şi mărturisirea la duhovnicul legiuit. Fără spovedanie nu poate fi vorba de împărtăşirea cu sfintele taine şi fără această împărtăşire nu se intră în împărăţia lui Dumnezeu, căci zice Domnul: „De nu veţi mânca trupul Fiului Omului şi nu veţi bea sângele Lui, nu veţi avea viaţă (Ioan 6,$_{53}$)!

Presbiterul Gheorghe Duhovnicul
din Bălenii-Sârbi

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

CRONICA INTERNA

BISERICA DELA HANUL COLŢII

Se ştie, că I. P. Sf. Patriarh Miron a instituit la această biserică o epitropie specială, în locul rudelor unor foşti parohieni. cari în mod nelegal pretindeau a fi urmaşii ctitorilor. Epitropia — făcând administrare bună — a adunat sume frumoase, din cari a reparat clădirile de chirie, cari mulţi ani au fost cu totul neglijate. Deaceea cheltuelile s'au ridicat la aproape 2.000.000 lei.

Apoi s'au adunat chiriile de pe câţiva ani spre a se face o mare casă, în locul unor dărăpănate vechituri, ce nu se mai puteau repara. In locul lor s'a clădit o frumoasă casă, ce o vedem în faţă. Continuându-se în acea parte Bulevardul I. I. C. Brătianu, casa cade acuma chiar în acest bulevard Nr. 23—25, la un loc comercial şi rentabil.

Are un parter cu 4 magazii şi 4 etaje cu 6 apartamente frumoase. A costat 6.210.000 lei.

Cum biserica nu dispunea de suma întreagă, partea cea mai mare a anticipat-o arhiepiscopia şi acum succesiv se replăteşte acest împrumut. Casa aduce — fiind la loc comercial — 863.000 lei brut; iar curat 690.000 lei.

E deci un plasament foarte rentabil. Din venitele acestei biserici I. P. Sf. Patriarh Miron, care conduce şi controlează totul, a dat şi burse şi a crescut 2 orfani de războiu la teologia din Atena până la licenţă. Unul e acum acolo la Doctorat.

Astfel biserica are 2 imobile noi foarte frumoase.

Casa bisericei „Hanul Colţii“ cu 4 magazii, 3 etage şi mansardă din Bulevardul I. I. C. Brătianu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

CASA MÂNĂSTIRII CĂLDĂRUŞANI

Mânăstirea Căldăruşani avea în Bucureşti în piaţa „Sf. Ştefan" un metoc dărăpănat, care nu se mai putea menţine. I. P. Sf. Patriarh Miron a instituit câţi-va stareţi buni gospodari, cu cari a adunat primele sume de excedente bugetare, capitalizate în efecte şi bani. Din ele a clădit casa nouă, ce se vede în chipul aci publicat, rămânând din clădirea veche o parte din un zid solid. Chipul arată frontul spre piaţă, dar casa are în curte un front de 3 ori mai lung şi în faţă alte chilii, tot în curte. A costat 3.812.141 lei. Cum Mânăstirea nu avea toţi banii, o parte mare i-a împrumutat arhiepiscopia. Are 4 magazii în parter, dar — nefiind loc comercial — aduc puţină arendă, şi 7 apartamente. Incălzitul cu sobe de teracotă.

Aduce brut 402.000 lei, din cari se plătesc impozitele şi se restitue împrumutul, Stăreţia mai răplăteşte anual din împrumut şi din alte venituri ale Mânăstirii.

Casa din Bucureşti a „Mânăstirii Căldăruşani" din piaţa Sf. Ştefan, frontul spre curte este de 3 ori mai lungă. Iară vis-avi mai e un rând de case — parter, — în curte, locuinţele din ea sunt foarte mari şi frumoase. Aci se va deschide „Prăvălia de utensilii bisericeşti" a arhiepiscopiei.

MONUMENTUL EROILOR
din cartierul Fundenii-Doamnei, ridicat cu contribuţia tuturor locuitorilor şi cu iniţiativa şi stăruinţa Păr. D. Giulescu — parohul Bisericii — şi sfinţit în ziua de 21 Mai 1936.

Punerea Pietrei fundamentale la o biserică.

In ziua de 29 Iunie a. c., în cadrul unei deosebite solemnităţi, s'a pus piatra fundamentală a bisericii noi cu hramul „Sf. Impăraţi, Constantin şi Elena", ce în curând se va ridica în Comuna Tufenii-din deal. Această comună, care numără la 380 familii, formează o singură parohie cu Tufenii-din-vale, unde există un sf. locaş de lemn, mic şi deteriorat.

De mai bine de 30 de ani fostul paroh Pr. M. Negulescu, azi decedat, împreună cu locuitorii comunei, şi-au pus în gând

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

1. O căsuţă dela „Mânăstirea Pasărea", înainte de restaurarea ei, ca să poată deveni locuinţă pentru un preot.

să complecteze această nevoe a sufletelor credincioşilor. Duhul cel rău însă, a încurcat lucrurile şi descurajarea şi neîncrederea cuprinsese sufletul lor. Dumnezeu n'a lăsat să se piardă o iniţiativă atât de frumoasă şi a făcut ca din mijlocul credincioşilor să se ridice câţiva oameni hotărîţi la treabă şi sacrificiu şi lucrul s'a început. Nădăjduim că în curând se va termina căci toţi cei ce sunt în fruntea credincioşilor, la treabă sunt oameni de nădejde, cinstiţi şi buni gospodari.

Hramul acestei noi biserici n'a fost ales de către credincioşi la întâmplare, ci aceasta a fost dorinţa defunctei Elena A. Simu, fostă proprietară aci, care a lăsat pentru clădirea acestei biserici suma de lei 500.000

Ajutorul moral şi material dat de către d-l Inginer Vladimir Simu, proprietar, este nepreţuit. D-sa a ajutat pe locuitori să-şi ridice şcoală şi primărie şi ardea de dorinţa de a-i vedea şi cu biserică mare şi frumoasă. L-am văzut stăpânit de o adâncă emoţie şi mulţumire sufletească când rugat de locuitori, a pus prima cărămidă la temelia bisericii!

Alături de pr. paroh, consiliul parohial şi de credincioşii comunei stă d-l Judecător Marin Creangă, fiu de preot, stăpânit de multă dragoste şi râvnă pentru lucrul Domnului!

Slujba religioasă a fost oficiată de către

2. Căsuţa după restaurare cu ajutor dela prefectura Ilfov şi din mijloace adunate de preotul D. N. Adamescu, care va locui în ea. Ca şi interiorul, aşa a fost prefăcut şi exteriorul.

Metoda practică de predarea învăţământului religios în şcoala primară¹)

(Partea finală).

de Pr. I. Gagiu-Kiselef

Dacă şcoala activă creştină s'ar adresa numai unei facultăţi, sentimentului, de pildă, n'ar mai fi integrală, ci unilaterală; a face iarăşi din creştinism ideal irealizabil, netrăit în viaţă, însemnează să ajungem la aceiaşi unilateralitate, fiindcă zadarnic vom forma o convingere raţională, dacă nu vom realiza şi o convingere a voinţii, pentru înfăptuirea creştină. Dacă nu se va trăi aceea ce se predă, contravenim scopului pentru care Mântuitorul a venit pe pământ, căci el a făcut acest sacrificiu ca lumea viaţă să aibă şi cât mai mult să aibă. De altfel de aceste caractere ale şcoalei active creştine, care prin Foerster străbate lumina pedagogică creştină, în vechimea creştinismului neschismat, s'a ţinut întotdeauna seamă. Eusebiu al Cezariei ne aminteşte, cu elogii, de formularea doctrinii creştine în termeni filosofici de către Origen, dând corp şi viaţă credinţei, pătrunzând ca un adevărat maestru în spirite. Printr'o limbă clară, convingătoare şi care ştia să încălzească la timp, reuşia să asigure succesul învăţământului său. Deasemenea cei trei Capadocieni, în metoda lor didactică, plecau dela simplu proces receptiv, la cunoaşterea activă a şcolarilor, şi întrebuinţau spiritul lor de observaţie ca un colaborator al acţiunii lor de instruire. Deci fără să se neglijeze structura psihologică a elevului şi ţinând seamă de elementele caracteristice ale doctrinei creştine, cum şi de observatorii ascuţiţi şi cunoscători ai realităţii vieţii omeneşti din antichitatea creştină şi modernă, să trecem la studiul fiecărui moment psihologic prin care ar putea trece o lecţie de religie. Treptele psihologice formulate de Herbart şi Ziller elevul său, se dovedise a fi foarte potrivite şi în practica învăţământului religios, deşi nu întodeauna vom fi obligaţi să trecem o lecţie prin filiera lor. La cele mai multe însă introducerea (pregătirea), titlul, tratarea (adică analiza şi sinteza, asocierea) şi încheierea (ge-

¹) Rostită la conferinţele generale pastorale din anul acesta.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

BOTEZUL UNUI EVREU
în biserica Plumbuita-Colentina din București.

P. C. Protopop Nic. Marinescu înconjurat de un sobor de șeapte preoți din parohiile vecine. A fost un moment înălțător și impresionant! P. C. Protopop a dat cetire actului de fondație, după care într'o cuvântare ocazională a scos în evidență rolul bisericii ca locaș de închinare punând în adevărata ei lumină fapta credincioșilor din comuna Tufenii-din-deal.

Au răspuns păr. paroh I. Dobrescu și d-l Judecător Creangă, cari și-au manifestat bucuria sufletească de a vedea început acest lucru precum și hotărîrea ca prin ori și ce sacrificiu să-l ducă la bun sfârșit.

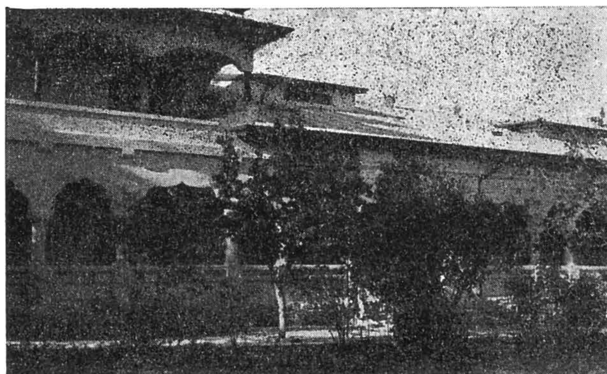
Au asistat la această înălțătoare serbare creștinească peste 3000 de suflete din parohia Tufeni precum și parohiile vecine.

Serbarea a luat sfârșit la ora 1 printr'o agapă creștinească la care au luat parte toți cei prezenți.

Asistent

Sanatorul dela Tekirghiol.

Se știe, că I. P. Sf. patriarh Miron a cumpărat de mai mulți ani la Tekirghiol-sat — peste drum de stabilimentele Ministerului Sănătății — un mare imobil cu o casă veche, cu suma de

SANATORUL „PATRIARHUL MIRON"
al preoților din Arhiepiscopia Bucureștilor dela Tekirghiol, zidit în vara anului 1936.
O fațadă.

neralizarea și aplicarea) sunt momentele prin cari ajungem la scopul dorit.

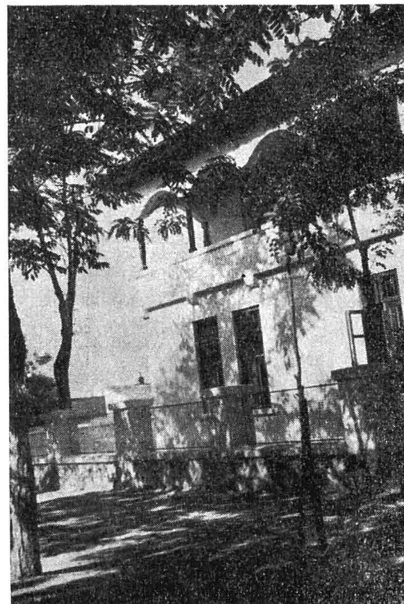
Din experiență proprie, am putut constata că o lecție de religie, care nu începe și nu se sfârșește cu o rugăciune, pierde foarte mult din succes și mai ales nu se distinge prin nimic de celelalte obiecte. De aceea am găsit foarte potrivit ca mai înainte de a începe o oră de religie să se creieze acea atmosferă de evlavie creștină, acea înălțare sufletească, pe aripile rugăciunii, către Creatorul și Pronietorul tuturor ființelor, fiindcă mare lucru este ca să faci pe copil să se creadă cât mai aproape de Dumnezeu și să-i inspiri convingerea și teama, că Dumnezeu ia întodeauna aminte la tot ce facem noi. De altfel copilul din casa părintească este obișnuit cu rugăciunea, dar rostul preotului pedagog este să-l învețe mai ales cum să se roage, să-i arate că prin rugăciune el poate sta de vorbă cu Dumnezeu, mulțumindu-i pentru binefacerea cerută și împlinită, lăudându-L pentru măreția și Atotputernicia Lui și căutându-L chiar pentru aceiași ridicare în apropierea divinității. Să-i facem pe copii să respire acea mireasmă de sanctuar, să-i facem să se creadă pentru o oră, ca într'o Biserică, unde cucernicia, ascultarea și rugăciunea trebue să domnească în tot timpul. Iată de ce este bine ca din pregătire, partea primă și principală să fie o rugăciune spusă sau cântată.

După aceasta trecem la pregătirea propriu zisă, adică nu intrăm dintr'odată în corpul lecții ce avem de predat, ci căutăm ca prin lucruri cunoscute deja de elevi să le înlesnim priceperea celor ce le vom preda, să satisfacem adică cunoscutul principiu pedagogic de a pleca dela cunoscut la necunoscut. Rostul pregătirii este de a creia la elevi interesul pentru necunoscut prin ceeace le este cunoscut, iar rostul interesului ni-l definește foarte bine. Fer. Augustin când spune că interesul nu este dorința pentru un lucru complet necunoscut, ci pentru un lucru de care avem cunoștință. Tocmai pentru acest motiv școala engleză acordă o deosebită importanță acestui moment psihologic, dându-ne și forma în care trebue făcută pregătirea. Experimentată și apreciată ca foarte utilă, forma aceasta este cea dialogică și anume forma interogativă preparatorie. De altfel de această formă interogatorie, socratică sau euristică se folosea însuși Mântuitorul, în predica sa, iar

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

1.400.000 lei. Azi prețul pare mare; dar atunci așa erau prețurile, mai urcate, căci și bani erau mai mulți.

Mai târziu a cumpărat încă o grădină lipită de cea veche cu 140.000 lei. Casele erau derăpănate. Reparaturile mai mici n'au putut satisface. De aceea în vara anului curent — 1936 — a făcut o clădire nouă, care se vede în chipurile, ce le publicăm. Din casa veche a rămas abia ceva zid, care era solid. Acum casa este gata; și împreună cu instalațiile de apă, lumină, cu bucătării pe grădina nouă, legate de clădirea principală, au costat aproape 1.700.000 lei. Astfel sanatorul preoților, numit „Patriarhul Miron" este gata și pe viitor va putea corespunde menirii sale pentru cei ce sufer de reumatism și de boalele ce le vindecă miraculoasa apă din lacul vecin. Pe viitor va mai trebui înzestrat cu mobile noui, vase și celelalte, ca să fie totul nou și bun. Din cauza pomilor nu s'au putut lua fotografii, cari să cuprindă întregul sanator.

O parte din fațada principală cu grilagiul „Sanatorului P. M." dela Tekirghiol.

SANATORUL „PATRIARHUL MIRON" din Tekirghiol. — Altă fațadă.

Sf. Grigore Taumaturgul ne face o mărturisire clară de forma dialogică întrebuințată de Origen spunând: „El mă apuca și întocmai ca Socrate, mă atrăgea printr'o conducere înțeleaptă, ca într'o cursă. Când vedea că eu, întocmai ca un cal sălbatec, rupeam frânele complet și mergeam fără rost, imediat sărea și prin argumente, scoase din gura mea proprie, mă purta în frâu cu puterea readucătoare la liniștea dela început". Deșteptând, deci, interesul și ținând seamă de fondul aperceptiv, pregătirea este de cele mai multe ori necesară, cu condiția ca să fie bine condusă către scopul pe care-l urmărim.

După ea vine anunțarea subiectului, sau titlul, care este mai întodeauna de folos, fiindcă provoacă sentimentul așteptării pentru ideile cari vor veni. Dar sunt cazuri în care atât pregătirea cât și anunțarea subiectului pot lipsi cu desăvârșire, iar importanța pe care trebue să le-o dăm, sau dispensarea de ele, depinde de cuprinsul lecții și de personalitatea pedagogului educator.

După acestea urmează tratarea. In cuprinsul tratării intră cele două elemente absolut necesare unei lecții: analiza și sinteza. Ce scop are una și ce scop are alta?

Analiza are rostul de a înfățișa, pe înțelesul elevilor, aceeace ne-am propus a face cunoscut. Caracteristica analizei, cum o arată și numele, este aceea de a deslâna în toate părțile componente subiectul ce ne-am propus să predăm, este procesul de stăpânire a întregului în părți, pentru ca astfel să se poată face asimilarea, înțelegerea de către elevi. Această parte a lecții este foarte importantă, fiindcă presupune mult tact pedagogic, pentru a menține unitatea subiectului și a nu ne pierde în lucruri neînsemnate sau neînțelese de elevi și a deruta astfel scopul urmărit de lecție. Sf. Grigore de Nissa aseamănă procesul analizei cu procedeul sfărâmării alimentelor, când ne hrănim: bucățică cu bucățică ajungem să sfărâmăm în dinți toată hrana, așa cum prin analiză, parte cu parte, ajungem să asimilăm întregul compus și greu de prins dintr'odată. Forma de care ne folosim în această parte de predarea lecției, poate fi de obiceiu de două feluri: interogativă-dialogică și monologică, întrebuințarea unei forme sau alta, depinzând de cuprinsul subiectului, vârsta copiilor și personalitatea pedagogului.

După teoria școalei active, de preferat este forma

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

TELEGRAME.

Telegrama Nr. 416 din 11 Octombrie 1936.

Inalt Prea Sfinţitului Patriarh al României.

Adunarea Eparhială a Argeşului vă încredinţează de nestrămutata urmare în opera de călăuzirea mărirea şi întărirea Bisericii Ortodoxe Române

Preşedinte, *Episcop Grigorie*

Telegrama Nr. 513 din 28 Septembrie 1936.

Preoţii judeţului Olt, întruniţi în conferinţe pastorale în oraşul Slatina, vă exprimă omagiile lor respectuoase, asigurându-vă de profunda supunere şi neprecupeţita colucrare în slujba bisericii neamului.

Episcop *Grigorie*

Telegrama Nr. 647 din 6 Octombrie 1936.

Inalt Prea Sfinţitului Patriarh.

Huşi. — Preoţimea Judeţului Fâlciu, adunată în Conferinţa Generală sub preşedenţia iubitului nostru Chiriarh P. S. Episcop Nifon, de care se alătură cu toată fiinţa, —îşi îndreaptă gândul plin de respect către înţeleptul conducător al Bisericei ortodoxe Române.

Protoereul Jud. Fălciu, Preot *V. Cehan*

Telegrama I. P. S. Patriarh Miron, către Prea Sfinţitul Episcop de Argeş.

Mulţumind pentru închegarea clerului şi a poporului prin adunarea eparhială în jurul patriarhului lor, trimit tuturor binecuvântarea Mea, iar Frăţiei Tale doriri de progrese pastorale în istorica eparhie.

Patriarh (ss) MIRON

socratică-euristică, sau catehetică, dar această formă de predare îşi are rostul mai ales atunci când pedagogul vrea să se convingă de cunoştinţele elevilor, sau atunci când prin cunoştinţele lor, elevii pot repede deduce aceeace voim să-i învăţăm, sau când şi elevul poate întreba pe profesor. La religie în aproape majoritatea cazurilor, mai ales când este vorba de material istorico-biblic, ne folosim de forma narativă, expozitivă sau monologică.

Puterea aceasta a istorisirii însufleţite o înţelegea destul de bine Clement Alexandrinul, când interzicea catehumenilor săi să mai asculte istorisirile scandaloase despre zeii mincinoşi, iar Fericitul Augustin îşi datoreşte convertirea istorisirilor plăcute ale Bătrânului Ambrozie.

De aceea mai târziu când numărul celor ce îmbrăţişau creştinismul deveni mai mare şi se recruta şi dintre copii, în scrierea sa „de catehizandis rudibus", Fer. Augustin pune mare preţ pe naraţiune ca mijloc formal de împărtăşirea ideilor religioase. Dar se cer anumite condiţiuni pentru ca o astfel de formă să dea roade, între care vom aminti următoarele: In primul rând pedagogul să cultive darul de a povesti, adică să istorisească în mod liber, povestirea să fie curgătoare şi continuă, fără întoarceri la fapte întâi uitate, tonul să treacă prin gama tuturor sentimentelor, adică să fie variat, după realităţile afective ale povestirii, să te însoţească la tot pasul variaţiile mimice, după cuprins, pentru ca să reiasă spontaneitatea de a povesti şi convingerea a ceeace predai. Şi ceea ce nu trebue uitat este ca totul să povestească din inimă şi să întărească voinţa, aplicând principiul psihologic intuitiv şi activ al învăţământului, fie transportând pe copii din situaţii şi scene trăite de ei la altele mai îndepărtate în timp şi spaţiu, fie prin tablouri religioase, fie prin icoane sau alte obiecte sacre din Biserică, iar când este cazul, vom scrie chiar numele proprii pe tablă spre a-i ajuta pe elevi la sinteza cunoştinţelor.

După analiză urmează asocierea, care face legătura între cunoştinţele vechi şi noi sau între părţile aceleaşi lecţii. Şi una şi alta se face în formă dialogică — interogatorie, şi este bine ca elevii singuri să scoată legătura ce se poate face cu alte idei sau cu părţile aceluiaş subiect.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

FILANTROPICE

Donaţiune.

Insemnăm aci pentru pildă şi bună ştiinţă, fapta păr. Econom Ion Rizescu fost 5 ani Diacon la M-tirea Negru-Vodă şi 45 ani slujitor la biserica Popa Savu din Câmpulung-Muscel, actualmente pensionar.

C. Sa prin act autentic a donat în 1932 bisericii sale suma de lei 200.000 în efecte de stat (diferite scrisuri).

Fapta sf. Sale, încheie minunat o viaţă de preot model, pusă numai în slujba Altarului şi a familiei.

SUMAR:

Cântarea creştină a tineretului satelor noastre . . . . *Consilier*
Concursurile corurilor religioase populare din judeţul Muscel . . *Report.*
Dumnezeeasca Liturghie a sfântului Ioan Gură-de-aur . . . . *Preot D. Antal de la biserica Boteanu*
Un eveniment românesc sub binecuvântarea Bisericii . . . . *N. Batzaria*
Hrană pentru suflet . . . . . . *Presbiterul Gh. Duhovnicul*

CRONICA INTERNĂ

Biserica dela Hanul Colţii . . . .
Casa Mânăstirii Căldăruşani . . .
Punerea Pietrei fundamentale la o biserică . . . . : . . . . .
Metoda Practică de predarea învăţământului religios în şcoala primară. . . . . *de Pr. I. Gagiu*
Sanatorul dela Tekirghiol . . . .
Telegrame . . . .
Filantropice . . . . , . .

Asocierea corespunde procesului sintezii, care are darul de a asocia într'un întreg unitar părţile la care s'a ajuns prin analiză, operaţiune destul de necesară, fiindcă privind problema prin prisma aceasta a ansamblului unitar, ajungem mai repede la concluzia ce se poate desprinde din lecţie.

Urmează după asociere, generalizarea, care constă în scoaterea ideii sau ideilor generale ce se desprind din lecţie, rezultat la care trebue să ajungem cu elevii în mod spontan, după ce am trecut prin momentul asocierii. Generalizarea ar fi scoaterea împreună cu elevii a noţiunii mai abstracte, pe care o repetăm, dacă este cazul, o şi scriem pe tablă pentru a se întipări mai bine în mintea copiilor.

Şi, în sfârşit, în partea ultimă a lecţii, se va căuta legătura ei cu viaţa practică, aplicarea cunoştinţelor la viaţă, legătura dintre ideie şi faptă, convingerea voinţii de a activa în cadrul celor învăţate.

Zadarnic va fi învăţământul religios, dacă nu se va avea în vedere caracterul faptic al creştinismului, dacă nu se va face legătura între inteligenţă şi voinţă, cum zice Fer. Augustin. Metoda şcoalei active integrale creştine tocmai în aceasta stă: să se facă aplicarea la viaţă a instrucţiei dobândite în şcoală, pentruca astfel şcoala creştină, care întăreşte şi mai mult ideile religioase, după învăţătura Mântuitorului, să înrădăcineze un creştinism care să se sălăşluiască în minte, să pornească entuziast din inimă, iar prin voinţă să devină faptă.

Să se aibă întotdeauna în vedere că atât în şcoală cât şi în afară de şcoală, în familie şi la Biserică şi mai ales la Biserică să se trăiască intens principiile, singurele isbăvitoare ale creştinismului.

Să nu se uite de asemenea, ca la sfârşit să se încheie ora tot prin rugăciune, prin creiarea aceleiaşi atmosfere creştine, care întăreşte şi mai mult ideile religioase, sentimentele creştine şi hotărîrile bune ce s'au format sub impresia lecţii.

Deci, metoda cea mai practică de predare a învăţământului religios în şcoala primară nu poate fi alta decât aceea a şcoalei active integrale, din primele veacuri creştine, fiindcă numai prin ea vom putea realiza un creştinism trăit, dinamic, un creştinism viu şi viabil, creştinismul adevărat ortodox.

Pr I. GAGIU

BUCUREŞTI. — TIPOGRAFIA CĂRŢILOR BISERICEŞTI. — C. 817/936.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro